

PEDAGOGIK TA'LIM MUASSASALARIDA MALAKAVIY AMALIYOT DARSLARI

Eshonqulova Mushtariy Abdurashidovna

Kirish

Bugungi kunda ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar pedagog kadrlar tayyorlash jarayoniga yangi yondashuvlarni talab qilmoqda. Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligi nafaqat nazariy bilimlar bilan, balki ularning amaliy faoliyatda to'plagan tajribasi bilan ham belgilanadi. Shu nuqtai nazardan, malakaviy amaliyot pedagogik ta'lim muassasalaridagi eng muhim o'quv jarayonlaridan biridir. U talabaning o'z mutaxassisligi bo'yicha kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish, o'quvchi shaxsini o'rganish, ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish va boshqarish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Asosiy qism

Malakaviy amaliyotning mohiyati va maqsadi

Malakaviy amaliyot — bu talabalarning nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llash, o'qituvchilik faoliyatining mohiyatini anglash va o'z kasbiy qobiliyatlarini namoyon etish jarayonidir. Uning asosiy maqsadi – bo'lajak pedagogni mustaqil ta'lim jarayonini tashkil etishga, o'quvchilarga individual yondashishga, ularning qiziqish va ehtiyojlarini inobatga olgan holda samarali dars o'tishga o'rgatishdir.

Malakaviy amaliyot turlari

Pedagogik oliy ta'lim muassasalarida malakaviy amaliyot quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi:

1. Tanishtiruv (kuzatuv) amaliyoti – talaba maktab hayoti, sinf jamoasi va o'quv jarayoni bilan tanishadi, darslarni kuzatadi.

2. Metodik (o'quv) amaliyot – talaba o'qituvchi rahbarligida dars o'tish, konspekt tayyorlash, dars tahlil qilishni o'rganadi.

3. Malakaviy (yakuniy) amaliyot – talaba mustaqil ravishda dars o'tadi, tarbiyaviy tadbirlarni o'tkazadi, sinf rahbarlik faoliyatini bajaradi. Bu bosqichlarning har biri talabaning pedagogik mahoratini bosqichma-bosqich shakllantirishga xizmat qiladi.

Amaliyot jarayonida bajariladigan asosiy ishlar

Malakaviy amaliyot davomida talaba:

dars ishlanmalari (konspektlar) tayyorlaydi;

dars o'tadi va tahlil qiladi;

tarbiyaviy tadbirlarni tashkil etadi;
o'quvchilar faoliyatini, ularning psixologik xususiyatlarini o'rganadi;
sinf jurnali, kundalik, reja kabi hujjatlarni yuritadi;
amaliyot bo'yicha kundalik va yakuniy hisobot tayyorlaydi.

Bu jarayonlar talabalarda mas'uliyat, tashabbuskorlik, muloqot madaniyati va ijodkorlik sifatlarini rivojlantiradi.

Malakaviy amaliyotning ahamiyati

Malakaviy amaliyot o'qituvchilik kasbining amaliy tomonlarini o'rganish imkonini beradi. U orqali talaba nazariy bilimlarini sinovdan o'tkazadi, o'z kuchini real ta'lim muhitida sinaydi, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi munosabatlar mohiyatini chuqurroq anglaydi.

Shuningdek, amaliyot jarayoni bo'lajak pedagogni mustaqil qaror qabul qilishga, o'quvchilarga ta'sir etishning samarali usullarini tanlashga o'rgatadi. Bu esa, pirovardida, o'qituvchilik kasbining nufuzini oshiradi va ta'lim sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, pedagogik ta'lim muassasalarida malakaviy amaliyot darslari talabalarning kasbiy shakllanishida beqiyos ahamiyatga ega. Ular o'z kasbini chin dildan sevuvchi, ta'lim jarayoniga ijodiy yondasha oladigan, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni amaliyotda qo'llay biladigan o'qituvchilarni tayyorlashda muhim o'rin tutadi. Har bir talaba uchun amaliyot — bu sinov, tajriba va o'zini namoyon etish maydonidir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Ta'lim-tarbiya tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3775-son qarori, 2024-yil.
2. Hasanboyeva O., To'xtaxo'jaeva M. Pedagogika nazariyasi va amaliyoti. – T.: Fan va texnologiya, 2020.
3. G'afforova T., Inoyatova Sh. Umumiy pedagogika. – T.: O'zbekiston Milliy universiteti nashriyoti, 2022.
4. Abdullayeva Sh. Pedagogik amaliyot bo'yicha uslubiy qo'llanma. – T.: TDPU nashriyoti, 2023.
5. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni (yangi tahrirda), 2020-yil.